

Setið krøv til tónleikin

Oddagrein

FØROYSKUR tónleikur á fløgu er ein ótømandi kelda. Tað sum fyrr var eitt upplop um jöltíðir er vorðin til ein samhangandi streymur av fløguútgávum. Alt árið eru nýggjar fløgur at finna á hillinum í fløguhandlunum, og útgávutalið, sum er farið fram við risafetum, heldur sær á einum høgum stigi.

VÍST eru føroyingar eitt yrkjandi, syngjandi og spælendi fólkaslag, men at so nógv hava so nógv upp á hjartað man verða eitt eindomi. Tað er nærur ikki tann føroyski tónleikarin, sum ikki trínur fram á einum fløguhúsa ella plakati. Øll sleppa upp í part, og øll sum hava hug fáa útgivið sín tónleik.

PRIX FØROYAR hevur verið gull vert fyri føroyskan upprunatónleik. Føroyskir bólkur spæla nú alt meira sín egna tónleik, og tað er at fegnast um. Burtur eru teir endaleysu kopibólkarnir, sum kvøld eftir kvøld spældu tónleik hjá øðrum. Hesir bólkur finnst sjálvandi framvegis, og tað skulu teir eisini hava loyvi, men nú ert tú ikki „cool“, um tú ikki spælir egnan tónleik.

Í SÍÐSTU viku høvdu vit grein í blaðnum um, at nú seta føroyskir fløgukeyparar alt størri krøv til tann føroyskan tónleikin. Nú fara føroysku fløgurnar ikki av sær sjálvum um diskarnar, tí fløgukeyparin vil hava nakað gott heim við. Og tað er upp á tíðina, at føroyski fløgukeyparin fer at seta treytir til tey, sum geva tónleik út. Tað er gott, at keyparin kann lata tey, sum ikki gera sær ómak, vita, at so ber ikki til at selja fløguna.

LUKKUTÍÐ er fittur partur av tí føroyska tónleikinum góður og vælgjærdur. Fleiri av fløgnum, sum longu eru komnar í ár, bera brá av, at tónleikarnir hava gjørt sær veruligan ómak í upptøkuholunum, og nakrar av hesum fløgum selja eisini væl. Tað hava tær uppiborið.

TÁ ÚRVALIÐ er so stórt sum tað nú er, er vandi fyri at fløgurnar drukna í mongdini, og tað eru tað eisini nógvar sum gera. Men um tað eru tær góðu útgávurnar sum yvirleva og standa eftir, so er komið langt ávegis. Lat bara tær vánaligu fløgurnar bliva burtur í mongdini, lat tær bara verða gloymdar. Tá tónleikarar hava so brennandi hug at geva tónleik út, so skulu keypararnir krevja, at tað er gott. Tað er einasti vegurin fram fyri føroyskan tónleik, sum má miðjað fram ímóti at fáa eitt altjóða navn tíðliga í næstu öld.

Sosialurin

Viðmerking:

Eitt sindur um religiøsa átrokan

Vit eru hóast alt nøkur, sum ikki eru so fegin um religiøsa propagandu. Eitt ískoyti til tað íbirtandi kjakið um hetta evni seinastu dagarnar

Tað er at fegnast um, at fjölmiðlamonopolið er avtikið her heima, og at vit eru byrja at fáa kapping á hesum øki. Fri kapping er, næstan uttan undantak, ein fyrirtreyt fyri effektiviteti, dynamikk og nýskapan á einhvørjum samfelagsligum øki. Sogin hevur lært okkum, at hetta bert er ein ófrávikiligur veruleiki, og siggia vit tað eisini týðuligt úti í heimi, at har tað er hørd kapping, t.d. ímillum radioforhandlarar, har eru prisirir á radiotólum lágr og kundatænastan í topp til stórt gagn fyri forbrúkarar og samfelagið sum heild.

T.d. kann nevast, at tað fyri stuttum bleiv kunngjørd ein kanning í donskum bløðum, at hvør dani brúkar í miðal 12.000 kr. meiri í matvøruforbrúki enn hvør týskari. Hetta tí, at kappingin á hesum øki er nógv størri í Týsklandi enn í Danmark. Og hetta er so, hóast vit her heima vanliga meta matvøru at vera sera bilgjar Danmark.

Men tað var ikki júst hetta eg ætlaði at víðgæta út í æsir; men heldur tað meiri ivasomu nyttuna í tí ómetaligu hørðu kappingini ímillum religiøsar trúarbólkur her í Føroyum.

Henda kapping hevur sera stórar dimensjónir hjá

okkum. So stórar, at um hetta var ein útlutningsvøra, ja, so er eingin ivi um, at vit vóru heimsins mest vælvavandi fólk.

Men hóast tað, so eru vit nøkur sum ikki brýggja okkum serliga nógv um hesa nógvu religiøsa propagandu sum fløymir inn yvir okkum frá øllum heraðshómum dag og dagliga. Nýligani hendi tað gleðiliga, at vit fingi eina nýggja útvarpsrás, Atlantsrás. Tað er sjálvandi teirra fulli rættur, sum hesa útvarpsrás eiga, at avgera hvat ið varpast skal út, men um ikki ein hevur verið vitni til, at religiøs propaganda hevur trök- að seg framat har eisini (t.d. sunnukvøldið t.11/7); hóast tað er blivið okkum lova, at tað skal koma ein nýggj útvarpsrás seinni í árinum, sum burturav skal senda religiøst tilfar — ein kristin stød, sum skal senda heilar 24 tímar um dogni! (Gevi okkum luft!).

Religiön og nationalisma

Tað er ein ósvitaligur veruleiki, at religiön og nationalisma hava skapað óteljandi ósemjur, intoleransu, hatur, kríggj og forbannilsir í søgu menniskjunnar ígjøgnum allar tíðir. Í seinastuni hava vit kunna fylgt við gongdini í

Kosovo, har religiösir og nationalistiskir spenningar hava havt ræðuleikar við sær, sum likjast holocaust undir seinna veraldarbardaga. Eitt annað dømi er tann sera spenta støðin í Norðurirlandi, sum er eitt religiöst stríð ímillum katolikkar á tí einu síðuni, og protestantar á hinari. Líkandi domir eru óteljandi (tíverri).

Her heima hjá okkum er tað tianbetur ikki traditiön fyri at ganga og skjóta og kasta bumbur eftir hvørjum øðrum (Gud havi lov fyri tað). Men tað er einum og hvørjum eysað, at religiösir spenningar, sum skapa forðómur, lygusögur og andstygd, eru so sanniligi eisini her. Gudiligar tvíningsstøður (t.d. millum baptistar, heimamissionerar, jehova, keldar, kristus er svarid — you name it!) hava mangastaðni bygt upp smáar „berlinmúrur“ ímillum hús og grannaløg nógva- staðni runt um í Føroyum. Hvi kunnu vit ikki verða hesa sjúkuna fyri uttan?

At menniskjan hungar eftir makt vita vit. Tað hava ymsir heimspekingar, t.d. hin týski F. Nietzsche, úgreinað. Viljin til makt er ein sera grundleggjandi eiginleiki í náttúru menniskjunnar. Og tað er møguliga

her, at forkláringin upp á religiøs dynamikk skal finnast?

Religiönin spælir eina óvanliga stóra rollu í Føroyum samanborið við onnur lond í Vesturevropa, tað verður helst ringt at koma uttan um henda veruleika. Men høvdu vit kunna fingið eitt vandni orðaskifti í lag um hetta, hevði tað hóast alt kanska kunnað byrgt upp fyri, at vit fingi eina stöðu í Føroyum sum minnir um stöðuna í Iran, har fundamentalistiskir religiösir fanatikkarar royna at gera alt hvat teir kunna, fyri at forða fyri pressu- og talufrælsi, og tvihalda um tað intoleranta og kúgandi prestatyri.

Hetta hevur nú í seinastuni fingið studentar at fara í hernað, at taka upp kampin ímóti teimum maktsjúku religiøsu leiðarunum — tiansbetur. Latum okkum vóna, at tað fer at eydnast studentunum at vinna á hesum víðgongdu muslimunum, soleiðis at tey kunnu halda á fram við tí menning av „frælsi“ sum hesi seinastu árin hevur sæð út til at koma fyri seg har niðri.

Hilmar Simonsen
Stud. Scient.
Aarhus universitet

Konsert

Konsert við klaver, violin, og cello verður í Gøtu kirkju sunnudagin 18.7.99. klokkan 16.00.

Skráin er:

Dupultkonsert í d-moll fyri 2 violindir og klaver av J. S. Bach
Romantisk Stykki fyri violin og klaver av A. Dvorak
Konsert í A-moll fyri violin og klaver av J. S. Bach
Úr suitt nr. 3 fyri cello av J. S. Bach
Sonata í B dur fyri 2 violindir, klaver og cello av J. Myslivecek

Tónleikarnir eru: Martin R. Jacobsen klaver, Tórir R. Jacobsen cello, Annette Nielsen og Angelika Nielsen violin.

Tøkk

Til tykkum øll sum mintust meg á 80 ára degnum takki eg hjartaliga.

Jóhannus Poulsen
Válur

Tøkk

Hjartaliga takka vit øllum sum sýndu samkenslu og hjálptu til tá kæra mamma, vermamma og omma okkara

JONETTA RASMUSSEN,
Skála

so bráðliga bleiv sjúk og doyði.

Ein hjartans tøkk til øll tykkum, ið vitjaðu hana heima, á Hvíldarheiminum og heimaroktina á Skála.

Tøkk til prestarnar Bergur Debes Joensen og Jógvan Fríðriksson fyri troystarrík orð í kapellinum og í kirkjunum.

Takk til sangárar, berarar, kirkjutenara og annars øll sum hjálptu til við jarðarferðina. Tøkk fyri blómur, kransar, peningagávur og aðra hjálp. Takk til øll sum fylgdu henni til hennara seinasta hvíldarstað.

Hanna, Karl, Poula og Jonnhild